

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/96/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813202103
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8813202103.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Mariany Muránskej vo veci žalobcu: mBank SPÓLKA AKCYJNA so sídlom Senatorska 18, Warszawa 00-950, Poľská republika, zastúpeného B & S Legal, s.r.o. so sídlom Bratislava, Ul. Grösslingova č. 5, proti žalovanému: T. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. č. XX/XX, P., toho času Ústav na výkon väzby a trestu odňatia slobody v N., Ul. J.. R. č. X, o zaplatenie 2.452,23 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov n/Topľou č.k. 11C 129/2013 - 70 z 13.01.2014 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby o zmluvný úrok vo výške 16,50 % za obdobie od 16.08.2011 do zaplatenia a vo výroku o úroku z omeškania zo sumy 1.478,25 Eur vo výške 9,50 % za obdobie od 16.08.2011 do 13.10.2011.

Zrušuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby o zaplatenie istiny nad sumu 1.478,75 Eur do sumy 2.452,23 Eur s úrokom z omeškania, ako aj vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1.478,75 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne z dlžnej sumy 1.478,75 Eur od 14.10.2011 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca na základe zmluvy poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 3.000 Eur. Žalobca vyplatil uvedené finančné prostriedky žalovanému a tento sa zaviazal úver splatiť v 36 mesačných splátkach podľa priloženého harmonogramu s tým, že konečná splatnosť úveru je 15.02.2012. Z čl. 1 bod 1.8 Zmluvy vyplýva, že RPMN je vo výške 17,81 % ročne. Z harmonogramu splátok vyplýva, že prvá splátka bola splatná 13.03.2009 a posledná 15.02.2012. Výška mesačnej splátky bola 106,21 Eur. Posledná splátka bola vo výške 105,31 Eur. Žalobca následne z dôvodu neplnenia si zmluvných povinností zo strany žalovaného, a to neuhrádzaním pravidelných mesačných splátok v zmysle Obchodných podmienok od zmluvy odstúpil listom zo 04.10.2011, pričom z odstúpenia od zmluvy vyplýva, že toto bolo účinné a zmluva zaniká dňom doručenia. Zmluva takto zanikla 13.10.2011.

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov v období február 2009 činil úrok 6,15 % p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade, ako aj uplatnený úrok z úveru, bol nižší ako úrok poskytovaný bankami a teda bol primeraný. Do odstúpenia od zmluvy pri počte

31 splátok mal žalobca uhradiť sumu 3.292,51 Eur. Spolu mal žalovaný uhradiť žalobcovi vzhľadom na odstúpenie od zmluvy sumu 3.709,16 Eur, čo predstavuje sumu 3.292,51 Eur do odstúpenia a sumu 416,65 Eur istiny po odstúpení. V každej mesačnej splátke je zahrnutý aj príslušný úrok, nakoľko ide o tzv. anuitné splátky. Keďže je preukázané, že žalovaný uhradil sumu 2.230,41 Eur, čo uviedol samotný žalobca, dlh žalovaného je takto vo výške 1.478,75 Eur, pričom žalobca žiadal sumu 2.452,23 Eur a v tejto časti je návrh žalobcu dôvodný.

Zvyšok nároku žalobcu ohľadom istiny považoval preto súd za nedôvodný a zamietol ho. Z výpisu z účtu je zrejmé, že žalobca si úhrady započítaval aj na rôzne poplatky za vymáhanie, za upomienky a za kapitalizáciu úrokov. Súd toto započítanie, ktoré realizoval žalobca, považoval za neprípustné a neprihliadal naň. Preto je žaloba dôvodná len čo do sumy 1.478,75 Eur.

Súd je toho názoru, že dohodnuté úroky z poskytnutých finančných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. všetkých jeho splátok a od splatnosti je potom dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Ob/143/1998. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobilo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V prevyšujúcej časti, pokiaľ sa jedná o uplatnený nárok na úroky z dlžnej sumy, súd preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Pokiaľ ide o úroky z omeškania, žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 2.452,23 Eur od 16.08.2011 do zaplatenia. Súd považoval za dôvodný nárok ohľadom úrokov z omeškania až odo dňa 14.10.2011, deň po odstúpení od zmluvy, a preto súd priznal žalobcovi nárok na úrok z omeškania v ním požadovanej výške 9,50 % ročne od 14.10.2011 do zaplatenia a nie od 16.08.2011, avšak len do sumy 2.452,23 Eur, ktorú uznal ako dôvodnú a zvyšok nároku žalobcu na úroky z omeškania ako nedôvodný zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p. s tým, že žalobca mal vo veci úspech len čiastočný.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj proti súvisiacemu výroku o trovách konania.

Poukázal na to, že nie je jasné, akým spôsobom prvostupňový súd dospel k záveru, že výška úroku z poskytnutého úveru predstavuje 9,15 % ročne. Medzi stranami bola dohodnutá úroková sadzba 16,50 % ročne, ktorá za celé obdobie trvania zmluvného vzťahu sa nezmenila. Prvostupňový súd svoju úvahu odôvodnil tak, že nezohľadnil rôzne poplatky zahrnuté v splátke. Tento záver súdu je celkom nesprávny a nepodložený, nakoľko zo Sadzobníka poplatkov vyplýva, že úver mPôžička má minimum poplatkov, ktoré sa vzťahujú predovšetkým buď na vystavovanie potvrdení na žiadosť klienta, alebo ktoré platia v prípade omeškania klienta. Ide o úver, kde žalobca mal nulový poplatok za spracovanie žiadosti, za poskytnutie úveru, vedenie úverového účtu, vykonávanie prevodov, zasielanie elektronických výpisov, vydanie, či obnovenie platobnej karty s výnimkou karty VISA CLASSIC. Žalobcovi nie je zrejmé, aké poplatky mal na mysli, ktoré mali byť súčasťou splátok. Prvostupňový súd takisto nebral do úvahy splátkový kalendár, ktorý bol prílohou zmluvy, podľa ktorého boli jednotlivé splátky vo výške 106,21 Eur prepočítané na časť zodpovedajúcu istine jednotlivej splátky a jej úroku. Zo splátkového kalendára vyplýva, že podiel istiny z jednotlivej splátky sa každým mesiacom zvyšoval z prvotných 66,88 Eur na 103,85 Eur, a preto úvaha súdu, že z každej splátky pripadá čiastka 83,33 Eur na istinu, je celkom nesprávna. Túto nesprávnu úvahu si prvostupňový súd osvojil nakoľko, že ju použil vo výpočtoch, ktoré viedli k chybnému výsledku a svoj výpočet označil za orientačný.

Žalobca tiež poukázal na to, že Obchodný zákonník upravuje všeobecné dôvody odstúpenia a umožňuje odstúpiť ktorejkoľvek zmluvnej strane od zmluvy, pričom osobitné dôvody odstúpenia aplikovateľné len pre jednotlivé zmluvné vzťahy, ktoré vyplývajú z ekonomickej podstaty zmluvného typu. Ide o úpravu osobitných spôsobov ukončenia zmluvného vzťahu, ktoré sú nezameniteľné s inými všeobecne uplatniteľnými spôsobmi ukončenia zmluvy podľa Obchodného zákonníka, alebo Občianskeho zákonníka. V prípade zmluvy o úvere je takýmto osobitným ustanovením § 506 Obchodného zákonníka. V súvislosti s odstúpením veriteľa od úverovej zmluvy, vzniká špecifická situácia a to z dôvodu, že napriek odstúpeniu od zmluvy naďalej trvá záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné

prostriedky a zaplatiť úrok. Odstúpením od zmluvy dochádza k mimoriadnej splatnosti úveru a strate výhody splátok. Odstúpenie od úverovej zmluvy v zmysle ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka nie je zhodné s právnym inštitútom odstúpenia od zmluvy podľa § 344 a nasl. Obchodného zákonníka a jeho právne účinky nie sú stanovené v § 351 Obchodného zákonníka. Za tejto situácie nedochádza odstúpením od zmluvy k zániku nároku veriteľa na úrok z omeškania. Veriteľ má nárok na úroky z úveru, ako aj na sankčné úroky z omeškania. Nároky žalobcu je potrebné posudzovať podľa § 506 Obchodného zákonníka, ktorý je špeciálnym ustanovením k § 351 ods. 2 Obchodného zákonníka. Účastníci sa dohodli, že aj po odstúpení od zmluvy môže žalobca uplatňovať zaplatenie celej dlžnej sumy a všetky ďalšie neuhradené záväzky a poplatky. Na základe uvedeného má žalobca nárok na vrátenie celého úveru spolu s úrokom, poplatkami a iným príslušenstvom vyplývajúcim zo zmluvy o úvere medzi žalobcom a žalovaným. Žalobcovo odstúpenie od zmluvy bolo urobené v súlade s ustanovením § 506 Obchodného zákonníka, založilo žalobcom uplatnený nárok voči žalovanému na úhradu nesplatennej časti úveru spolu s úrokom a príslušenstvom až do zaplatenia. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Žalobca v doplnujúcom vyjadrení zo 04.06.2014 poukázal na to, že zmluva o úvere je záväzkový vzťah, ktorý sa bez ohľadu na povahu účastníkov bude vždy spravovať Obchodným zákonníkom, pretože ide o tzv. absolútny obchod. So zreteľom na túto skutočnosť je potrebné posudzovať aj všetky ostatné úkony a dojednania medzi zmluvnými stranami a ich účinky. Aplikáciu Obchodného zákonníka nevyklučuje ani právna úprava zmluvy o spotrebiteľskom úvere v súčasne platnom zákone č. 129/2010, ani v predchádzajúcom zákone č. 258/2001. Žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách nevyklučuje použitie Obchodného zákonníka do prípadov, keď je dané priamo zákonom. Občiansky zákonník úverovú zmluvu ako absolútny obchod vôbec neupravuje.

Právna úprava odstúpenia od zmluvy v Obchodnom zákonníku je úpravou komplexnou, a preto ustanovenia Občianskeho zákonníka sa nepoužijú. Napriek odstúpeniu od zmluvy nemožno hovoriť o zániku záväzku a o povinnostiach strán vrátiť aj bezdôvodné plnenia v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzniká totiž špecifická situácia, kedy aj napriek odstúpeniu od zmluvy záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úrok naďalej trvá. Takáto úprava vyplýva aj z ustanovenia § 13 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch s tým, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny do dňa, keď sa spotrebiteľský úver začal čerpať, až do splatenia istiny.

Ak by sme vychádzali z názoru, že dlžník, ktorý kvalifikovane poruší povinnosti voči veriteľovi do tej miery, že veriteľovi vznikne právo od zmluvy odstúpiť, už nie je povinný vrátiť veriteľovi istinu aj s úrokmi z istiny, ale je povinný vrátiť iba istinu, právny následok porušenia zmluvy by bol pre dlžníka priaznivejší ako následok v prípade, kedy dlžník neporuší žiadne povinnosti, ale využije zákonom priznané právo.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu je len čiastočne dôvodné.

V priebehu odvolacieho konania zmenil žalobca svoje obchodné meno z pôvodného BRE BANK SPOLKA AKCYJNA na mBank SPÓLKA AKCYJNA.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, ktorý odvolaním žalobcu napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 25 ods. 1, 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihliadne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď

oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 261 ods. 3, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadala.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

V predmetnej veci súd prvého stupňa správne zistil, že v dôsledku odstúpenia od zmluvy vykonaného v súlade s predmetnou zmluvou o poskytnutí hotovostného úveru - mPôžička č. 520700-4201268562/8360 došlo k zániku vzťahov touto zmluvou pôvodne založeného medzi účastníkmi.

Správne sú úvahy súdu prvého stupňa aj pokiaľ ide o priznanie úrokov z omeškania, ktoré ustálil nepochybne na základe § 3 ods. 1,2 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Tieto úroky z omeškania žalobcovi nepochybne patria a správne neprihliadol na úroky z úveru, ktoré po zosplatnení úveru v dôsledku odstúpenia od zmluvy nemožno priznať, a to so zreteľom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie sp. zn. 4Obo 143/1998). Ustálená súdna prax sa prikláňa k tomu záveru, že po takomto zosplatnení úveru a odstúpení od zmluvy stráca veriteľ právo na úroky z úveru a môže si s úspechom uplatňovať len úroky z omeškania so zreteľom na to, že ide nepochybne o spotrebiteľský vzťah v predmetnej veci a požadovanie jednak úrokov z omeškania, ako aj úrokov z úveru, by bolo dvojnásobným zaťažením spotrebiteľa a spôsobovalo by značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi, a preto takéto podmienky nie je možné akceptovať. Rovnako súd prvého stupňa správne neprihliadol k poplatkom, ktorých výška nebola náležite preukázaná.

Je potrebné konštatovať, že odstúpenie od zmluvy vykonané žalobcom v predmetnej veci a jeho právne dôsledky je potrebné posudzovať aj v zmysle § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka s poukazom na to, že so zreteľom na toto zákonné ustanovenie je potrebné v spotrebiteľských veciach aplikovať vždy ten výklad obsahu spotrebiteľských zmlúv a zákonnú úpravu, ktorá je pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Toto zákonné ustanovenie (§ 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka) a jeho aplikáciu aj v predmetnej spotrebiteľskej veci, nemožno poprieť ani poukazom na to, že v úverových vzťahoch ide o tzv. absolútne obchody a na to, že tieto sa musia riadiť len ustanovením § 506 Obchodného zákonníka, ako to tvrdí žalobca v priebehu konania a predovšetkým vo svojom odvolaní.

Aplikácia ustanovenia § 13 zákona č. 129/2010 Z.z., ako na to poukazuje žalobca vo svojom doplnujúcom vyjadrení zo 04.06.2014, v predmetnej veci neprichádza do úvahy so zreteľom na to, že predmetná zmluva uzavretá medzi účastníkmi nebola uzavretá za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z.

Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že odstúpenie od zmluvy má v každom prípade aj v tejto právnej veci právne účinky v tom zmysle, že sa právny vzťah účastníkov dostáva do roviny bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, tak ako na to bol žalobca upozornený v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p., pokiaľ ide o možnú aplikáciu týchto zákonných ustanovení.

V tomto zmysle je potom logické, práve v nadväznosti na vyššie uvedenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, že žalobca si nemôže uplatňovať úroky z úveru za situácie, že úverový vzťah týmto odstúpením od zmluvy medzi účastníkmi skončil. Takáto aplikácia právnych predpisov je žiaduca v predmetnej veci práve so zreteľom na vyššie uvedené ustanovenie § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, a to v tom zmysle, že spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu priznáva tento zákon, teda Občiansky zákonník, a to aj práv, ktoré vyplývajú z odstúpenia od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka s právnymi dôsledkami posunu vzťahu účastníkov do režimu bezdôvodného obohatenia.

Ide len o dôslednú aplikáciu ustanovenia § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka v prípade spotrebiteľských vzťahov, pričom žalovaný ako spotrebiteľ je sankcionovaný úrokmi z omeškania, ktoré súd prvého stupňa žalobcovi priznal, ako to tento napokon konštatuje aj v odvolaní a vo svojom doplnujúcom vyjadrení, pričom dvojnásobná záťaž spotrebiteľa, teda jednak úrokmi z úveru, ako aj úrokmi z omeškania, by nebola súladná so zásadami ochrany spotrebiteľa uvedenými v § 53 ods. 1,3 a § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ako to napokon správne konštatuje aj súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia.

Správne sú úvahy súdu prvého stupňa aj o začiatku omeškania žalovaného, teda od 14.10.2011 (po účinnom odstúpení žalobcu od zmluvy), pretože iný začiatok omeškania žalobca nepreukázal a neodôvodnil.

Preto je rozhodnutie súdu prvého stupňa v týchto výrokoch vecne správne a ako také ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pričom v podrobnostiach poukazuje na správne a výstižné dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa uvedené v napadnutom rozhodnutí (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Pokiaľ však ide o zamietnutie žaloby o istinu, teda nad sumu 1.478,75 Eur do sumy 2.452,23 Eur s prísl. (ktorým v tomto kontexte je potrebné rozumieť úroky z omeškania), je potrebné konštatovať, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pričom nepreskúmateľnosť rozhodnutia je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, pretože tento minimálne v odvolacom konaní nemá možnosť reagovať na nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa, čo je zároveň dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Ako naznačuje žalobca vo svojom odvolaní, súd prvého stupňa sa nijakým spôsobom nevyporiadal s meniacou sa výškou splátok a vychádzal z toho, že na istinu v každej splátke je potrebné započítať sumu 83,33 Eur a takýto záver urobil bez bližšieho zdôvodnenia s poukazom na údaje, ktoré sú uvedené v splátkovom kalendári, ktorý korešpondoval s meniacou sa výškou splátok od 66,88 Eur (prvá splátka) až do sumy 103,85 Eur (36. splátka).

Táto okolnosť spôsobuje značné pochybnosti o správnosti záverov súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o celkovú výšku dlžnej istiny, ktorú súd prvého stupňa ustálil len na sumu 1.478,75 Eur. Ako bolo naznačené, tieto závery súdu prvého stupňa nie sú nijakým spôsobom bližšie podložené.

Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa pokiaľ ide o istinu, teda finančné prostriedky nad sumu 1.478,75 Eur do sumy 2.452,23 Eur spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy, vrátane výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa dôsledne si ujasniť výšku dlžnej istiny v nadväznosti na splátkový kalendár, s týmto splátkovým kalendárom sa dôsledne oboznámiť a až po takto vykonanom doplnenom dokazovaní a právnych úvahách bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.